

U S T A W A

z dnia r.

o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich

Art. 1. W ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477) w art. 3:

1) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) upraw zbóż, gryki, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, słonecznika, facelii, lnu, konopi włóknistych, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, suszę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne lub”;

2) w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zbóż, gryki, rzepaku i rzepiku, słonecznika, facelii, lnu, konopi włóknistych, kukurydzy przeznaczonej na ziarno – ziarna lub nasiona;”.

Art. 2. Zakłady ubezpieczeń, z którymi minister właściwy do spraw rolnictwa zawarł umowy w sprawie dopłat, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, na 2023 r., przedstawią ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zaktualizowane oferty z warunkami ubezpieczenia upraw i zwierząt w zakresie dokumentów, o których mowa w art. 9 ust. 4 pkt 4, 5 i 10 ustawy zmienianej w art. 1, oraz danych, o których mowa w art. 9 ust. 4 pkt 6 i 7 ustawy zmienianej w art. 1, w odniesieniu do upraw gryki, słonecznika, facelii, lnu lub konopi włóknistych, chyba że nie będą zawierać z producentami rolnymi umowy ubezpieczenia tych upraw.

Art. 3. Przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się od dnia ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności ze wspólnym rynkiem zmiany programu pomocy dotyczącego dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz częściowego dofinansowania odszkodowań wypłacanych producentom rolnym w związku z suszą (reasekuracja).

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Mariusz Gorzowski
dyrektor
Departamentu Prawnego
za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
/podpisano elektronicznie/

Uzasadnienie

Wprowadzenie zmian w ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477), zwanej dalej „ustawą”, ma na celu umożliwienie rolnikom uzyskania dopłat z budżetu państwa do składek ubezpieczeń upraw słonecznika, facelii, lnu i konopi włóknistych.

Dodatkowo wprowadzono grykę jako oddzielną uprawę w celu doprecyzowania. Do tej pory gryka mogła być ubezpieczana z dopłatą z budżetu państwa, ponieważ należy do grupy roślin zbożowych (wprost do zbóż właściwych lub jako tzw. zboże rzekome), ale niejednoznaczne ujęcie gryki w ustawie budziło wątpliwości ubezpieczycieli i producentów rolnych.

Obecnie stosowane są z budżetu państwa dopłaty do składek producentów rolnych z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia od wystąpienia następujących zdarzeń losowych:

1) dla produkcji roślinnej (tj. upraw – zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych) od huraganu, powodzi, deszczu nawalnego, gradu, pioruna, obsunięcia się ziemi, lawiny, suszy, ujemnych skutków przezimowania lub przymrozków wiosennych,

2) dla produkcji zwierzęcej (tj. bydła, koni, owiec, kóz, drobiu lub świń) od huraganu, powodzi, deszczu nawalnego, gradu, pioruna, obsunięcia się ziemi, lawiny, uboju z konieczności.

Zmiany zaproponowane w projekcie ustawy są odpowiedzią na wnioski zgłaszane do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w związku z rosnącą popularnością upraw dodawanych roślin.

Zaproponowane gatunki roślin są bardzo ważnym elementem w działalności rolniczej – poprawiają strukturę gleby, działają pozytywnie na życie owadów zapylających oraz mogą być alternatywą dla innych upraw.

Słonecznik można wykorzystać nie tylko jako roślinę oleistą, ale jako jedną z kultur rolnych, która jest w stanie zastąpić importowane do Polski białko roślinne, a tym samym zasilić bilans krajowego białka, co wpisuje się w rządowy program zwiększania wykorzystania polskiego białka roślinnego w paszach. Słonecznik ma silne korzenie, które drenują glebę i wykorzystują składniki z warstw niedostępnych dla większości roślin, jest dość odporny na suszę, toleruje słabsze gleby. Uprawa słonecznika jest dobrą alternatywą dla producentów

rolnych poszukujących nowej rośliny dla urozmaicenia płodozmianu. Może być również doskonałym zamiennikiem dla rzepaku tam, gdzie duże straty wywołują dziki.

Facelia jest bardzo ważna w procesie zmianowania. Będąc rośliną miododajną spełnia ważną rolę w rozwoju polskich rodów pszczelich.

Uprawa konopi włóknistych i lnu wpisuje się w wyzwania dotyczące zwiększenia bioróżnorodności upraw oraz ekologii. Rozwój rynku roślin włóknistych w ostatnich latach wynika z rozwoju rynku włókien naturalnych, a także z możliwości nowych zastosowań tych roślin w wielu sektorach gospodarki.

W związku z wejściem w życie projektowanej ustawy w terminie po zawarciu przez ministra właściwego do spraw rolnictwa z zakładami ubezpieczeń umów w sprawie dopłat do składek producentów rolnych z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia na 2023 r., wprowadza się przepis przejściowy, który pozwoli na zaktualizowanie dokumentów, o których mowa w art. 9 ust. 4 pkt 4, 5 i 10 ustawy, i danych, o których mowa w art. 9 ust. 4 pkt 6 i 7 ustawy, przedstawianych przez zakłady ubezpieczeń zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy oraz zapewni podstawę do zawarcia aneksów do ww. umów.

Określony w ustawie o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich program pomocy został notyfikowany Komisji Europejskiej z terminem jego ważności do końca 2022 r., jako program pomocy nr SA 39562 (2014/N)¹⁾. Po przyjęciu przez Radę Ministrów projektu ustawy, Komisji Europejskiej zostaną przesłane informacje w celu notyfikacji proponowanych zmian w programie pomocy dotyczącym dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz częściowego dofinansowania odszkodowań wypłacanych producentom rolnym w związku z suszą (reasekuracja) i przedłużony okres trwania programu do końca 2027 r. Do czasu otrzymania decyzji Komisji Europejskiej o zgodności ze wspólnym rynkiem zmiany tego programu pomocy producenci rolni będą mogli zawierać do końca czerwca 2023 r. umowy ubezpieczenia na dotychczasowych zasadach.

Proponuje się wejście w życie projektowanej ustawy po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia, co umożliwi producentom rolnym zawieranie umów ubezpieczenia na dodatkowe uprawy rolne. Wejście w życie projektowanej ustawy po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia nie stoi w sprzeczności z zasadami demokratycznego państwa prawa, a ważny interes państwa przemawia za wejściem w życie projektowanej ustawy w tym terminie. Przewidziane rozwiązania są korzystne dla producentów rolnych. Wprowadzenie proponowanych zmian nie będzie miało

¹⁾ Zmieniony w programach SA.45148 (2016/N), SA.47824 (2017/N) i SA.52145 (2018/N)

negatywnego wpływu na zaufanie obywateli do państwa i stanowionego przezeń prawa. Skrócenie terminu wejścia w życie ustawy jest uzasadnione, ponieważ w trakcie procesu legislacyjnego do Komisji Europejskiej zostanie zgłoszona zmiana do notyfikowanego programu pomocy nr SA.39562 (2014/N). Przepisy zmienianej ustawy będzie można stosować od dnia ogłoszenia pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności ze wspólnym rynkiem zmiany programu pomocy dotyczącego dopłat do składek z tytułu ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz częściowego dofinansowania odszkodowań wypłacanych producentom rolnym w związku z suszą (reasekuracja).

Przedkładany projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia go organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu w trybie § 27 ust. 4 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt ustawy został zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy proces legislacyjny.

Projekt ustawy nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega obowiązkowi notyfikacji.

Wprowadzenie projektowanych przepisów będzie miało wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Wprowadzenie zmian zaproponowanych w projekcie wpłynie na wzrost konkurencyjności polskich gospodarstw rolnych na rynku Unii Europejskiej.

Projekt ustawy został uwzględniony w Wykazie Prac Legislacyjnych Rady Ministrów na 2022 r. pod numerem UD469.